

Л. М. Івашова, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів

Л. І. Кийда, кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів

ПРОЦЕДУРИ СПРОЩЕНОГО МИТНОГО КОНТРОЛЮ В ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ У КОНТЕКСТІ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Зростання світової торгівлі та зростаючі загрози безпеці міжнародного переміщення товарів змусили митні адміністрації все більше переносити свою увагу на безпеку міжнародної торгівлі й відходити від традиційного завдання тільки збору митних платежів. У зв'язку з цим Всесвітня митна організація розробила Рамки стандартів ВМО для забезпечення та сприяння світовій торгівлі (SAFE). У рамки включено кілька стандартів, які можуть допомогти митним адміністраціям вирішити ці нові виклики. Розроблення програми авторизованого економічного оператора є основною частиною SAFE.

Основним питанням є наближення митного законодавства до міжнародних правил, норм та стандартів, визначення рівня довіри митного органу до підприємств-резидентів, до яких під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності митними органами можуть бути визначені форми й обсяги митного контролю та митного оформлення, які сприятимуть спрощенню та прискоренню митних процедур. Проблеми застосування процедури спрощеного митного контролю в практичній діяльності митних органів та напрями їх вирішення розкрито в цій статті.

У статті розглянуто особливості організації та здійснення спрощеного митного контролю підприємств – суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які мають статус авторизованого економічного оператора. Визначено порядок отримання такого статусу та переваги, що мають і підприємство, і держава в контексті забезпечення захисту національних економічних інтересів. Висвітлено питання застосування таких визнаних форм митного контролю, що забезпечують спрощення митних процедур, як постмитний контроль та митний постаудит.

Ключові слова: спрощений митний контроль, митне оформлення, спрощення та прискорення митних процедур, авторизований економічний оператор, постмитний контроль, митний постаудит.

L. M. Ivashova, L. I. Kyida. Procedures of simplified customs control in the activities of customs authorities in the context of protection of economic security of Ukraine

The growth of world trade and the growing threats to the security of international movement of goods have forced customs administrations to shift their focus to the security of international trade and move away from the traditional task of collecting only customs duties. In this regard, the World Customs Organization has developed the WMO Framework of Standards for Ensuring and Facilitating World Trade (SAFE). The framework includes several standards that can help customs administrations address these new challenges. The development of an authorized economic operator program is a key part of SAFE.

The main issue is the approximation of customs legislation to international rules, norms and standards. Determining the level of trust of the customs authority to resident enterprises, to which during the implementation of foreign economic activity the customs authorities may determine the forms and scope of customs control and customs clearance, which will facilitate and simplify customs procedures. Problems of application of the procedure of simplified customs control in the practical activity of customs bodies and directions of their solution are revealed in this article.

This article reveals the features of the organization and implementation of simplified customs control of enterprises – subjects of foreign economic activity, which have the status of authorized economic operator. The procedure for obtaining such status and the advantages that both the company and the state have in the context of national economic interests. The issue of application of such world-recognized forms of customs control, which provide simplification of customs procedures as post-customs control and customs post-audit, is covered.

Key words: simplified customs control, customs clearance, simplification and acceleration of customs procedures, authorized economic operator, post-customs control, customs post-audit.

Постановка проблеми. Стратегічний курс України до Європейського Союзу та до світового економічного простору актуалізує питання успішної реалізації митної політики, що спрямована на створення сприятливих умов для зростання обсягів і підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності, а також спрощення митних процедур, що пов'язані зі здійсненням митного контролю. Сучасний стан розвитку міжнародних відносин

потребує впровадження апробованих і визнаних у світі стандартів митного контролю, які, з одного боку, сприятимуть зростанню зовнішньоекономічної діяльності, а з іншого – мають посилити провідну роль митних органів зі створення сталої та безпечної системи митних тарифів і спрощення митного контролю. Розвиток механізмів митного контролю дає змогу посилити роль і підвищити ефективність функціонування державних владних інституцій, досягти міжнародного рівня захисту соціально-економічної справедливості в бізнес-середовищі та забезпечити захист фінансових і зовнішньоекономічних інтересів держави.

Аналіз останніх публікацій та наукових досліджень. Проблеми організації та здійснення спрощеного митного контролю широко розглядаються у спеціальній фаховій літературі, зокрема у працях Є.М. Березового, Ю.П. Соловкова, П.В. Пашка та інших учених і практиків у сфері митної справи.

Особливої уваги заслуговують питання удосконалення системи митного контролю шляхом введення в практику діяльності митних органів здійснення митного постаудиту. Цим проблемам присвячені роботи П.В. Пашка, Л.М. Івашової, Т.С. Єдинак, О.М. Вакульчик. Проте, незважаючи на досить широке висвітлення проблем щодо здійснення митного контролю, в наукових працях залишилося багато невирішених питань, пов'язаних із розумінням його ролі та місця в системі державного управління зовнішньоекономічною діяльністю в умовах імплементації міжнародних норм та стандартів та введення в дію інституту авторизованого економічного оператора.

Мета статті полягає в узагальненні та поглибленні теоретичних підходів до організації та здійснення спрощеного митного контролю підприємств, що мають статус авторизованого економічного оператора та здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, із метою захисту національних інтересів держави.

Виклад основного матеріалу. Вхідження України у світову економічну систему передбачає розроблення чітко визначеної і зваженої державної зовнішньоекономічної політики, яка потребує принципово нових підходів до удосконалення механізму регулювання зовнішньої торгівлі. Митний кодекс України визначає засади організації та здійснення митної справи в Україні, регулює економічні, організаційні, правові, кадрові та соціальні аспекти діяльності Державної митної служби України. Митний кодекс України спрямовано на забезпечення захисту економічних інтересів України, створення сприятливих умов для розвитку її економіки, захисту прав та інтересів суб'єктів підприємницької діяльності та громадян, а також забезпечення додержання законодавства України з питань митної справи. Ще одним важливим кроком зі спрощення процедури митного контролю та підвищення його ефективності є впровадження інституту авторизованого економічного оператора (далі – АЕО) для поліпшення якості та підвищення ефективності митного контролю.

Розроблена Всесвітньою митною організацією концепція авторизованого економічного оператора має на меті покращити контроль за безпекою ланцюга поставки товарів. Підприємство, яке демонструє високий рівень дотримання законодавства у своїй роботі, відповідає визначеним критеріям та отримало статус АЕО, отримує низку спрощень під час митного оформлення. До того ж запровадження АЕО – пряме зобов'язання України за Угодою про асоціацію з Європейським Союзом та одна з умов подальшої співпраці з МВФ.

Митний кодекс України містить положення щодо інституту авторизованого економічного оператора, визнання на міжнародному рівні можливості використання привілеїв та спрощень, надає певні пільги авторизованому економічному оператору під час проходження митного контролю. Створення інституту уповноваженого економічного оператора – дуже важливе питання для держави і бізнесу. Адже йдеться про підвищення конкурентоспроможності українських виробників на зовнішньому ринку, спрощення митних формальностей, створення безпечних ланцюгів постачання товарів.

Відповідно до умов, що прописані в Угоді «Про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони», українське митне законодавство має поступово наближуватися до митного законодавства ЄС. Водночас одним з етапів адаптації є запровадження в Україні інституту авторизованого економічного оператора. Тому вирішення питань інституційного забезпечення процедури запровадження цього інституту є важливим і вимагає свого вирішення.

Рамкові стандарти визначили, що використання митних спрощень і привілеїв уповноваженими особами може здійснюватися на підставі присвоєного підприємству митними органами спеціального статусу – статусу авторизованого економічного оператора, що надається підприємствам, які забезпечують у своїй діяльності безпеку ланцюгів постачання, у яких вони беруть участь [2].

Відповідно до вимог міжнародного законодавства й у межах заходів із наближення України до ЄС у 2020 р. до Митного кодексу України були внесені зміни стосовно визнання та особливостей митного оформлення підприємств, що набули статусу авторизованого економічного оператора. Так, законодавчо визначено, що підприємство-резидент, що виконує будь-яку роль у міжнародному ланцюзі постачання товарів (виробник, експортер, імпортер, митний представник, перевізник, експедитор, утримувач складу) та отримало авторизацію, набуває статусу авторизованого економічного оператора (АЕО) [с. 12, 1]. У чинному Митному кодексі чітко визначено критерії, за умови дотримання яких підприємству-резиденту надається статус АЕО, зокрема:

1) дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності;

- 2) належна система ведення бухгалтерського обліку, комерційної та транспортної документації;
- 3) стійкий фінансовий стан;
- 4) забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи підприємства;
- 5) дотримання стандартів безпеки та надійності [ст. 13, 1].

Тобто українські підприємці, які тривалий час не мають заборгованостей, не допускають суттєвих порушень законодавства України, згідно з положеннями Глави 2 МКУ [1] зможуть отримати статус авторизованого економічного оператора. У розвиток цих положень урядом встановлено «Порядок визначення підприємств-резидентів, до товарів і транспортних засобів яких може встановлюватися спрощений порядок застосування процедур митного контролю та митного оформлення». Цей Порядок встановлює механізм визначення підприємств-резидентів, до товарів і транспортних засобів яких під час здійснення ЗЕД митними органами, з урахуванням рівня довіри митного органу до підприємства, можуть бути встановлені форми й обсяги митного контролю та митного оформлення, які сприятимуть спрощенню та прискоренню здійснення митних процедур. Визначення рівня довіри забезпечується митним органом, у зоні діяльності якого знаходиться це підприємство, шляхом оцінювання його діяльності на відповідність Критеріям оцінки підприємств-резидентів, до товарів і транспортних засобів яких може встановлюватися спрощений порядок застосування процедур митного контролю та митного оформлення, затвердженим Державною митною службою України.

Створення інституту АЕО дуже важливе питання для держави і бізнесу. Адже йдеться про підвищення конкурентоспроможності українських виробників на зовнішньому ринку, спрощення митних формальностей, створення безпечних ланцюгів постачання товарів. Отже, впровадження інституту АЕО приведе до суттєвих спрощень митних формальностей для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності з високим рівнем довіри, які сформували її протягом тривалих років. Також із появою нової інституції почнеться закладання підвалин для майбутнього визнання органами країн ЄС статусу АЕО, що надається митними органами України, а це забезпечить участь українських операторів у формуванні безпечних ланцюгів постачання товарів відповідно до вимог Рамкових стандартів ВМО. Крім того впровадження АЕО сприятиме підвищенню здорової конкурентоспроможності українських підприємств на зовнішньому та внутрішньому ринках та поліпшенню іміджевої складової частини України у зовнішньоекономічних відносинах.

З метою визначення рівня довіри митного органу до підприємств-резидентів, до яких під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності митними органами можуть бути встановлені форми й обсяги митного контролю та митного оформлення, які сприятимуть спрощенню та прискоренню митних процедур, встановлено порядок визначення підприємств-резидентів, до товарів і транспортних засобів яких може встановлюватися спрощений порядок застосування процедур митного контролю та митного оформлення.

Для забезпечення безпеки ланцюгів постачань передбачено застосування двох типів авторизації АЕО:

- 1) про надання права на застосування спеціальних спрощень (АЕО-С);
- 2) про підтвердження безпеки та надійності (АЕО-Б).

Підприємство самостійно вибирає тип авторизації та може одночасно мати авторизації обох типів.

При цьому авторизація АЕО визнається на всій території України. Визнання митними адміністраціями іноземних держав авторизації АЕО, отриманої підприємствами-резидентами, здійснюється відповідно до міжнародних договорів України [1].

Підприємства-нерезиденти мають право користуватися перевагами відповідно до міжнародних договорів України, що передбачають взаємне визнання підприємств, яким надано авторизацію АЕО, та підприємств, що виконують вимоги законодавства країни їх реєстрації, еквівалентні вимогам для надання авторизації АЕО згідно з Митним кодексом України.

Дозволи на застосування спеціальних спрощень надаються безоплатно протягом 15 робочих днів із дня реєстрації відповідної заяви підприємства, яке отримало авторизацію АЕО. Після надання підприємству авторизації АЕО митні органи здійснюють комплекс заходів, що забезпечують систематичний контроль за відповідністю підприємства критеріям АЕО. Організація та виконання заходів із моніторингу відповідності покладаються на митницю за місцезнаходженням АЕО та здійснюється проведення заходів із моніторингу відповідності цим критеріям. До виконання заходів із моніторингу відповідності залучаються митниці, в зоні діяльності яких розташовані відповідні підприємства.

Ще одним кроком до спрощення митного оформлення є право митниці на здійснення митного контролю після закінчення експортно-імпоротної операції. Тобто застосувати форму митного контролю – постмитний контроль, що регламентується ст. 337-1 Митного кодексу України [1], в якій зазначено, що для цілей постмитного контролю митні органи мають право перевіряти точність і повноту інформації, що міститься у митній декларації, загальній декларації прибуття, та наявність, точність і правильність документів, на підставі яких здійснено випуск товарів. Постмитний контроль здійснюється за результатами застосування системи управління ризиками та може бути ініційований під час митного оформлення або протягом 30 календарних днів із дня випуску товарів.

При цьому зазначається, що постмитний контроль здійснюється виключно тим і в приміщенні того митного органу, який здійснював митне оформлення товарів. Митний орган надсилає декларанту в електронній формі повідомлення з переліком документів, які необхідно надати для здійснення постмитного контролю, а декларант протягом 15 календарних днів із дати отримання такого повідомлення зобов'язаний надати документи, зазначені у цьому повідомленні. Документи надаються у вигляді оригіналів або засвідчених в установленому порядку копій на паперовому носії або електронних (сканованих) копій, засвідчених кваліфікованим електронним підписом декларанта або уповноваженої ним особи, якщо законодавством не передбачено подання оригіналів таких документів.

Також статтею 345 Митного кодексу України [1] визначено, що митні органи мають право здійснювати митний контроль шляхом проведення документальних виїзних (планових або позапланових) та документальних невиїзних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи щодо:

- 1) правильності визначення бази оподаткування, своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;
- 2) обґрунтованості та законності надання (отримання) пільг і звільнення від оподаткування;
- 3) правильності класифікації згідно з УКТ ЗЕД товарів, щодо яких проведено митне оформлення;
- 4) відповідності фактичного використання переміщених через митний кордон України товарів заявленій меті такого переміщення та/або відповідності фінансових і бухгалтерських документів, звітів, договорів (контрактів), калькуляцій, інших документів підприємства, що перевіряється, інформації, зазначеній у митній декларації, декларації митної вартості, за якими проведено митне оформлення товарів у відповідному митному режимі;
- 5) законності переміщення товарів через митний кордон України, у тому числі ввезення товарів на територію вільної митної зони або їх вивезення з цієї території [1].

Загалом у міжнародній практиці такий вид митного контролю дістав назву митного постаудиту. Однак, незважаючи на певні зрушення у впровадження методів аудиту у практику митного контролю, в чинному законодавстві України терміни «митний аудит», «митний постаудит», «постмитний аудит» відсутні, як і визначення митного постаудиту як одного з видів контрольно-перевірочної діяльності, що здійснюється посадовими особами митних органів під час митного контролю. Проте цей вид митного контролю та терміни, що його характеризують, визначені у міжнародному митному законодавстві, а також у Митній енциклопедії та у монографіях і наукових статтях.

Сутність митного постаудиту (post-clearance audit) полягає у застосуванні принципу «довіряй, але перевіряй». Тобто передбачається, що відповідні митні процедури підлягають застосуванню не у пункті пропуску, під час безпосереднього переміщення товарів, чи у митниці призначення/відправлення, а після завершення їх митного оформлення та випуску товарів і транспортних засобів комерційного призначення у вільний обіг. У свою чергу Всесвітня митна організація (ВМО) пропонує визначення процесу постмитного аудиту як структурованого вивчення відповідних комерційних бізнес-систем, контрактів, фінансових і нефінансових звітів, фізичних запасів товару й інших активів, як засіб вимірювання і поліпшення норм відповідності технічним стандартам.

Загалом поняття «митний постаудит» можна визначити як сукупність заходів, що здійснюються митними адміністраціями та їх посадовими особами після випуску товарів у вільний обіг з метою встановлення точності та достовірності відомостей, зазначених у митних деклараціях, своєчасності та повноти сплати митних платежів та дотримання встановлених заходів нетарифного регулювання шляхом вивчення відповідних документів суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності (бухгалтерських та облікових книг і записів, бізнес-систем та комерційних даних), що ведуться та зберігаються суб'єктами відповідно до національного законодавства [7]. Тобто сутність митного постаудиту полягає у забезпеченні спрощення митних процедур під час митного оформлення шляхом проведення митними органами на підприємствах – суб'єктах ЗЕД перевірок системи звітності та обліку товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, після дати закінчення митного оформлення з метою встановлення їх відповідності вимогам чинного законодавства.

Поняття митного постаудиту в міжнародному законодавстві з'явилося у 80-х роках минулого століття. Все почалося з того, що митний постаудит як форма митного контролю був запроваджений Конвенцією про гармонізацію та спрощення митних процедур 1973 р. (Київська конвенція), норми якої набрали чинності та стали обов'язковими для України лише 15 вересня 2011 р. Отже, спираючись на міжнародний досвід та напрацювання вітчизняних учених і практиків, визначимо, що у вузькому значенні митний постаудит – це один із видів митного контролю (наступний контроль) шляхом виїзної чи невиїзної документальної перевірки посадовими особами митних органів підприємства – суб'єкта ЗЕД, яка проводиться у плановому чи позаплановому порядку за ініціативою митного органу й полягає в систематичній перевірці систем звітності та обліку товарів суб'єкта ЗЕД після їх митного оформлення на основі використання методів аналізу ризиків та аудиту.

Комплексний підхід до запровадження інституту АЕО, постмитного контролю та митного постаудиту дасть змогу, з одного боку, не затримувати товари на митниці в очікуванні закінчення перевірки, а з іншого – забезпечити надійний захист економічних інтересів держави у сфері ЗЕД.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Таким чином, створення інституту авторизованих економічних операторів – це запровадження спеціальних спрощених митних процедур для добросовісних учасників зовнішньоекономічної діяльності. Серед очікуваних результатів реформування митної служби саме це є головною стратегічною метою діяльності митної служби України та метою максимального забезпечення національних інтересів та успішної інтеграції до ЄС. Розвиток інституту авторизованого економічного оператора забезпечить безперерйне переміщення вантажів із належною швидкістю та якістю, приведе до скорочення витрат часу на митний контроль та митне оформлення.

Водночас удосконалення форм митного контролю та напрямі розширення можливостей застосування постмитного контролю та митного постаудиту дасть змогу за суттєвого спрощення митних процедур забезпечити досить високу якість митного контролю та захист економічних інтересів держави у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Загалом удосконалення організації системи митного контролю та розроблення методології його здійснення має значно спростити справляння митних процедур, забезпечити їх прозорість і гласність, гармонізацію митного законодавства України до міжнародних стандартів, а також посилити роль митних органів у забезпеченні захисту економічних інтересів держави у процесі реалізації митної політики.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-2012>.
2. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/984_009-13#Text
3. Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: розпорядження КМУ від 17.09.2016 № 847-р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/847-2014-%D1%80>.
4. Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей): проект Закону України від 03.06.2016 № 4777. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1_4777.
5. Івашова Л.М. Елементи методології державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності в Україні: методи та інструменти. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2016. № 2 (15). С. 25–34.
6. Пісьмаченко Л.М. Державне управління зовнішньоторговельною діяльністю в Україні: регулювання та контроль: монографія. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток,ЛТД», 2008. 366 с.
7. Івашова Л.М. Митний постаудит: опорний концепт лекцій. Дніпро. УМСФ, 2020. 219 с. URL: <https://classroom.google.com/u/0/w/Mjc2Nm00DYxMzE1/t/all>

References:

1. VRU (2012) *Mytnyy kodeks Ukrayiny* [Customs Code of Ukraine] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-2012>. [in Ukrainian]
2. VRU (2013) *Rehlament Yevropeys'koho Parlamentu i Rady (YES) № 952/2013 vid 9 zhovtnya 2013 roku pro vstanovlennya Mytnoho kodeksu Soyuzu*. [Regulation (EC) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 establishing the Union Customs Code] URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/984_009-13#Text [in Ukrainian]
3. KМУ (2016) *Pro implementatsiyu Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrayinoyu, z odniyeyi storony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, Yevropeys'kym Spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony* [On the implementation of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, on the other hand] URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/847-2014-%D1%80>. [in Ukrainian]
4. VRU (2016) *Pro vnesennya zmin do Mytnoho kodeksu Ukrayiny (shchodo upovnovazhenoho ekonomichnoho operatora ta sproshchen' mytnykh formal'nostey)* [On Amendments to the Customs Code of Ukraine (concerning the authorized economic operator and simplification of customs formalities] URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1_4777. [in Ukrainian]
5. Ivashova L. M. (2016) *Elementy metodolohiyi derzhavnoho rehulyuvannya zovnishn'otorhovel'noyi diyal'nosti v Ukrayini: metody ta instrumenty* [Elements of the methodology of state regulation of foreign trade in Ukraine: methods and tools]. *Publichne upravlinnya ta mytne administruvannya* [Public administration and customs administration]. № 2 (15). Pp. 25-34. [in Ukrainian]
6. Pis'machenko L.M. (2008) *Derzhavne upravlinnya zovnishn'otorhovel'noyi diyal'nisty v Ukrayini: rehulyuvannya ta kontrol'* [State management of foreign trade in Ukraine: regulation and control]. A monograph. YUGO-Vostok, Ltd. Donetsk. 366 p. [in Ukrainian]
7. Ivashova L.M. (2020) *Mytnyy postaudyt: oporny konspekt lektsiy*. [Customs post-audit: reference lecture notes]. UMSF/ Dnipro. 219 p. URL: <https://classroom.google.com/u/0/w/Mjc2Nm00DYxMzE1/t/all>. [in Ukrainian]